

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemani za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznasa. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemani za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrisopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

[Izv. dop.]

Toda pojdemo dalje, pogledjmo, kaj se še godi v prvem šolskem oddelku. Tu se morajo otroci v enem letu naučiti slovensko in nemško čitati in pisati; gotovo orjaško delo, katero učitelja čaka. Čudno pa je vsakako, da se učitelji sami ne ganejo, ter na dotičnem mestu ne poudarjajo, da je to delo premučno za otroka, pa tudi za učitelja. Po našem mnenji je to otroškemu duhu preveč, obnemagati mora. Učitelj na nemškeji šoli ima nasproti našemu slovenskemu dobro življenje, le polu toliko dela, poleg tega mu tudi nij potreba s tujim jezikom ukvarjati se. Kadar pa so otroci z abecednikom pri kraju, potem pa je vse nemško. Slovenščina niti nij več učni predmet. Otroci ne dobijo nobene slovenske čitanke več, vse je tuje, — vse

nemško. Ali je mogoče, da bi se otroci le tega branja navadili v nemškem jeziku, ko se niso nikdar v materinščini lepo čitati učili? Ravno tako je z nalogami. Niti ene slovenske naloge ne doboš v pisanki, vse le tuje, nemško — celo spiseje nemško! Lehko previdiš, dragi bralec, da se nij čuditi, da naši šoli odrasli otroci niti kaj nemškega, še menj pa kaj slovenskega spisati znajo. Nij li to žalostno? Ali je sad takega podučevanja tudi v pravej razmeri obilnim stroškom, katere šolstvo ljudstvu našemu prizadeva? „Mi prosimo kruha, a kamenje se nam ponuja,“ lahko bi vskliknili.

Še več bi lahko pisal, a naj bode dovolj, kajti iz navedenega bodeš, dragi čitatelj, lahko izprevidel, da je pri nas jako žalostno, da potrebujemo hitre pomoči, katere tudi od sedanje vlade pričakujemo in na podlagi § 19 drž. osn. postav tudi terjamo. Slovenske državne poslance pa še enkrat prosimo, naj se potegnejo za nas, naj gospodu ministru za nauk žalostne naše šolske razmere razkrijejo, ter ga pozovejo se o istih natanko prepričati in vse odpraviti, kar napredek šolstva in ljudskega blagostanja opovira. Se ve da bode moral g. minister, ako bode hotel le nekoliko našim opravičenim terjatvam zadostiti, tudi osobstvo premeniti, kajti s sedanjim osobstvom nam g. minister nikdar ustreči ne more: je preveč zagrizeno in ultra-germansko!

M.

Avstrijska napačna politika v Istri.

Iz Istre 26. decembra.

[Izv. dop.]

Dopisi iz Istre so postali v „Slovenskem Narodu“ in tudi v drugih slovanskih listih bele vrane; vidi se, kakor da bi bilo v Istri vse mirno, vse v redu in Istranu po volji. Toda, ako se stvar ob pravej svetlobi pregleda, je položaj tukaj vse drugačen, nego bi se vsled vseobčega molčanja mislilo. Vsakdo, ki v Istri prebiva in razmere tu nekoliko pozná, sprevidi takoj, da se taka politika kakor do zdaj ne sme in ne more dalje tirati. Avstrija mora prenehati biti država prve vrste, ako bode še dalje dovolila in mirno gledala nerazumljivo politiko v Istri, katera se je dozda in se še tira. Kajti vsaka država je pri skrajnem koncu, ako njeni uradniki najhujše sovražnike državne ideje podpirajo, da bi le vladarju in državi zmirorom vdanega in zvestega Slovana skupno z onimi sovražniki zatirali. Neverjetno je, kar se tukaj v tem oziru godi, sem pošljite vaše „deutschkrainarje“, da jih prepričate, da politika ustavoverne stranke pelje Avstrijo v pogin. Vsi, naj bodo take ali take barve, vsi pravijo in sprevidijo tu, da tako se v Istri ne sme vladati in da tako ne more dalje iti. Le takim uradnikom, ki sami čez mejo v blaženo Italijo škilijo, je pri tej politiki tako greben zrastel, da le z nekakim obmilovanjem na druge, avstrijsko misleče uradnike gledajo.

Slučajev in dokazov bi lahko navedel cel koš, toda kaj je treba tu osebnih dokazov; komur je Avstrija na srcu ležeca in ima upljiv, naj se sam osvedoči o istinitosti mojih trditev, naj povpraša ljudstvo, naj povpraša najtrdejšega v Istri živečega Nemca, kateremu je Avstrija še mar, le v Trstu pri c. kr. namestništvu naj ne povpraša nobenega — kajti tam najde večino v Italiji rojenih uradnikov — ako se hoče o tukajšnjih razmerah informirati.

Toda en slučaj ne smem zamolčati; jeden teh uradnikov, kakor sem jih uže prej omenil, začena uže po dunajskih listih rogoviliti, ter zlobne in neresnične dopise v „Allg. Wiener Zeitung“ pošiljati. To človeče pod imenom „neznalica“ znano, kvanta v omenjenem dopisu, da hočejo Slovenci v Pazinu gimnazijo posloveniti, da si je le 5 ali 6 Slovencev tu, mej tem, ko so drugi Hrvate in Italijani, z namenom, da bi mej Hrvate in Slovence zagozdo vrnilo; toda revče se bode zmotilo takrat. Svarimo ga pa, da ne nadaljuje takih neslanosti in prodaja take učenosti po bečkih listih, in če bi se mu lahko od dotične strani javilo, kako se po „Garibaldi-maršu“ in „italijanskej himni“ pleše, ter proti strogo „avstrijskemu društvu“ ruje in „irredentarska“ propaganda dela, ter c. kr. kruh jé. (Le z imeni na dan povsod, kjer se dá dokaz resnice voditi. Če jih mi javno ne bomo porabili, imamo še druga pota, da se zvedó tja, kamor treba. Ur.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. decembra.

Škof Strosmajer se je bil papežu pismeno zahvalil za encikliko o Cirilu in Metodu. Te dni mu je papež po svojem državnem tajniku mnsgr. kardinalu Nini odgovoril v posebnem pismu, v katerem se pravi, da papež posebno želi razširjenje katoliške vere mej Slovani, „kateri imajo za bodočnost ne le v Evropi, temuč tudi v Aziji veliko in važno nalogo.“ Papež končno izreka upanje, da se bode Bog tega (slovanskega) rodú posluževal še za večjo slavo svoje cerkve in priporoča posnemati sv. Cirila in Metoda.

Češki narodni poslanec svobodomiselne frakcije narodne stranke, dr. Julij Gregar, je svoj mandat kot državni poslanec odložil. On pravi, da prizná, da mora desnica v državnem zboru solidarna biti, ali ker zdanja vlada za Čeha nič ne stori, neče on zanjo glasovati; zato rajši svoj mandat polaga.

Liberalne dunajske novine so zavolj tega, ker je bil njih „kmetski“ shod v Lincu prepovedan, popolnem ves čut do dostojnosti zgubile. V njih člankih kar vse štrli od „črnih Čehov“, „Ehrenpollakov“ itd. Če se spominjamo nazaj na ravno minole čase, moramo reči, da so se slovanski listi vendar dostojnejši vedli tudi tačas, ko je Lasserjeva vlada zabranjevala Slovanom sploh vsako zborovanje, tako, da za Slovane društveni zakoni niti niso veljali.

Kako mora nemško ustavoverno ali nemško-nacionalno stranko v srce boleti, ko čita v Bismarkovej „N. Allg. Ztg.“ sledečo obsodbo; „Žalibog, da ustavoverna stranka prehitro razpada. Mladiško navdušenostjo so prekoračili Rubikon nedovoljenja davkov in hipoma je prišlo do tega, da dela — škandale. Vse staro v parlamentnih debatah tepta z nogami in ker se liberalci sami ne spoštujejo, izgubili so tudi spoštovanje vseh. Gospodje so se, kakor kažejo, naveličali po vodi tolči, zato bijejo po časti državnega zbora, bijejo v obraz Nemcem. Ravno liberalci, ki se vedejo, da sami branijo parlamentarizem, ravno liberalci so državno zbornico izvolili za prizorišče za kričanje in spektaklje. Liberalci menda mislijo, da jim zdaj ne treba več previdnosti in premisleka. Potlej pa se še bahajo, da razširjajo kulturo mej „na pol izobraženimi“ narodi in da mora nemški duh nad temi vladati.“

Vnanje države.

Predlog o evropskem mirovnem sodišči so baje sprejele vse velevlasti razen Grške in Turčije. Tudi Rusija je sprejela predlog z istimi pogoji kakor Nemčija in Avstrija. Turška vlada je še mej soboj nesložna, kaj da bi

storila. Grki pa so vsi zoper mirovno sodišče, ker se od njega ne upajo nobenega uspeha. Več pa se nadejajo od vojne s Turki, zato se nadalje oborožujejo ter bode zdaj sklicana tudi grška rezerva.

Na Ruskem izhaja 485 časopisov, mej temi le 72 političnih. — To je v primeri z družimi deželami malo. Krivo je temu dozdanje nesvobodno uravnanje tiskovnega zakona.

Švajcarske zveze predsednik Anderwert, ki se je na sveti večer ustrelil, je bil star 52 let in preje odvetnik. Uzrok samomora je baje ta, ker je dan potem, ko je bil Anderwert izvoljen predsednikom, neki majhen Bernski listič objavil jako tehtna obdolženja iz Anderwertovega prejšnjega življenja.

V Parizu so obhajali tudi letos „božičnico Elsas-Lotringčanov“. V hipodromu je bilo postavljeno velikansko božično drevo, ki je vzraslo na elsaškej zemlji. 15.000 oseb je bilo navzočnih, mej njimi Gambetta in Ferry. Obdarjenih je bilo 4000 otrok. Organ Gambette „Republique Fr.“ se veseli tega narodnega praznika, kateri pa isto tako Nemcem skrbi dela.

Iz Dublina se javlja, da so irski colni uradi ustavili ladijo „Inno“ na reki Clare. Ta ladija je imela polno ameriškega orožja, namenjenega za „irsko ligo“.

Angleški vojni poveljnik v Natalu v južnej Afriki javlja iz Durbana 24. t. m., da so boerski vstaši napadli angleški štab in 250 mož 94. angleškega polka. Angleških vojakov je ostalo 120 mož mrtvih, druge so pa boerci ujeli. Mrtev je tudi en častnik, en polkovnik in dva kapetana so nevarno ranjeni, en častnik pa se je izgubil. Angleški poveljnik v Natalu prosi angleško vlado, naj mu hitro pošlje pomoči, ker daje ta zmaga boercem pogum ter se je cela situacija v južnej Afriki na hip spremenila bitstveno. — Ta boerska zmaga je bila samo tako omogočena, ker se Angleži preveč zanašajo na svojo moč, sicer bi ne bili odposlali samo polkovni štab v Pretorijo in ga tako rekoč sovražniku potisnili pod meč.

Dopisi.

Od Male Nedelje na slovenskem Štajerskem 25. dec. [Izv. dop.] Občina Radoslavska naznanila je pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Ljutomeru odborov sklep, da je njen uradni jezik slovenski. Ta sklep je gospod c. kr. okrajni glavar pl. Premierstein ustavil, rekši, da je ta sklep nepostaven, in da si on § 19 d. osn. post. drugače razlaga. Ob enem je okregal dotičnega župana in mu naročil, naj bi rajši na druge reči bolj pazili, in če uže nij drugače, naj bi si pa kakega pametnega sekretarja (ki bi dobro nemški pisal) naročili. Mi si mislimo koga! — Važen predmet za naše poslance na Dunaji! Tako se nam Slovincem z ravnopravnostjo godi še pod vlado grofa Taaffeja, ko — Nemci vpijejo, da so narodno zatirani!

Iz Haloz 25. dec. [Izv. dop.] Prelepi so božični prazniki, posebno letos, ko imamo še precej ugodno vreme in ko nam cvetejo rumene trobentice in pisane marjetice.

Hiteli bomo k polnočnici služiti spomin zveličarjevega prihoda mej nas revne svetjane, prihoda njegovega opravljat imeniten posel, posel rešitve vseh narodov na zemlji. Narodí, blagor nam, rešeni smo dušne pogube, rešeni smo greha, kateri se nas je držal kakor klošč, rešeni smo podedovanega greha! Slava Bogu na višavah! kličemo tudi mi z angeljci!

Zveličar je torej rešil vse narode dušne pogube, kar je čez vse potrebno in koristno bilo. Napočilo bode skoraj 1881. leto, kar smo vsi narodi krščanski združeni tako lepo, kakor jedna družina, skleneni pod onim in istim geslom zveličarjevem, pod ono isto zastavo. Vsi imamo pravice jednake do njegovih velikih milosti, vsi jednake postave njegove.

Po tem potu spravljeno je vse v prelepi red in nihče kristijanov nema se v tem smislu nič pritoževati. Po njegovej postavi naj bi se tudi posvetno postavodajstvo vendar enkrat ravnati začelo! Vsaj jedenkrat želimo si pričakati tistih zveličavnih trenotkov, prosimo uže dolgo in dolgo, ko se bode reklo: Tudi vi Slovenci ste ljudje, tudi vam naj postava velja, ne samo drugim narodom pod onim istim geslom živčim, tudi vi uživajte ono veselje, ki so ga pastirci pri jaslicah občutili!

Sovražnik polaga orožje deloma primoran, deloma prostovoljno!

Naj navajam samo najnovejšo prikazen iz naše bližine. Brali smo v „Slovenskem Narodu“, da se je neki naroden učitelj drznil s slovensko pobotnico po mesečino v c. k. davkarijo v Ptuij poslati, a zmotil se je — nij dobil denarja. — Na to pošlje se takoj poslana pobotnica v B. č. g. državnemu poslancu dr. Vošnjaku in — evo prikazni: Došlo je od visocega c. k. finančnega ministerstva dné 17. decembra t. l., t. j. od g. Dunajevskega povelje, da se ima na slovenske pobotnice tudi denar izplačevati!

Takih angeljcev si želimo! Ti nam prav lepo pojejo: „Gloria in excelsis Deo!“ Slava jim, ki nam v takej svetlobi oznanjujejo rešenje!

Vsak dan se bolj razvida in dani, vsak dan dobajamo bolj k prepričanju, da smemo — upati. Bodimo torej tesno zvezani po geslu našega svetlega cara, ki mu je: „Viribus unitis!“ in časi doidejo, ko bomo tudi mi zamogli peti: Slava Bogu na višinah in mir vsem onim ljudem na zemlji, kateri gojijo dobre misli!

Iz Krškega 26. decembra. [Izv. dop.] (Naše bralno društvo), pri katerem so udeleženi skoro vsi omikani našega mesteca obeh političnih nazorov, imelo je v četrtek 23. t. m. svoj občni zbor, ki je toliko zanimiv bil, da je kolikor toliko vreden, o njem v javnosti poročati. V prvi vrsti je zanimivo to, da se bode društvo naročilo na tri nemške in tri slovenske liste. (Do sedaj je imelo društvo več časopisov, a zaradi štedenja se je njih število skrčilo, nekaj pa tudi radi tega, ker ima skoro vsak društvenik svoje posebne časnike). Nekateri slovenski udje so sicer želeli večji broj slovenskih (hrvatskih) novin, a njih predlog je moral radi tega pasti, ker bode društvo v novem letu, ko se je društvenina od 1 gld. na 1½ gld. na mesec znižala, imelo manjše dohodke. Nov odbor je zdaj tako sestavljen, da more biti z njim zadovoljen sleherni miroljuben družabnik. Društvu na čelo je stopil namreč sam naš g. župan V. Pfeifer, občno znani domoljub, naš državni in deželni poslanec. Njegov namestnik in tajnik društvu je pa odvetniški pripravnik g. dr. Slanec, čitateljem „Slov. Naroda“ znan po svojih spisih v prejšnjih letih. Drugi odborniki so pa: g. Mazuran, davkarski pristav (denarničar), g. Šušflaj, sodnijski pristav in mladi krški meščan in gostilničar g. Gregorič. Od tega odbora, do katerega ima velika večina družabnikov zaupanje, pričakujemo, da bode društvo na novo oživel, da bode na to deloval, da se društveniki večkrat zbero v društvenih sobah, bodi si v namen prijateljskega razgovaranja ali kratkočasnja v dolgih zimskih večerih. Nadejati se je tudi, da bodo večkrat zabave, petje, godba, gledališčne igre itd., in da se pri predstavah ozira največ na domači slovenski jezik, kakor je to ravno

po volji večini družabnikov. Po tem takem bode naše mestece dobilo s časoma v narodnem in društvenem obziru ves drugačen obraz, nego ga je imelo pred 5 in 10 leti. V to pomozi Bog, prijateljsko porazumljenje in marljivo delavnost tukajšnjih omikanih in značajnih Slovencev!

Z Dunaja 25. decembra. [Izv. dop.] Avstrijske tiskovne razmere so še vedno prav čudne, če ravno živimo uže v 19. veku p. Kr. v času takoimenovane svobode. Po vrhu ste uže poročali o konfiskaciji „Slavjanskega Almanaha“, v katerem so bili letos sestavki v deseterih slavjanskih jezicih, ki obsega umotvore v jezicih vseh slavjanskih plemen. Knjiga je bila zasežena zaradi maloruskega članka: „Političko-socijalni dumki v novih pisnjah ukrajinskago (maloruskago) naroda“. Njega pisatelj je M. Dragomanov. Čeravno piše on večidel za takozvani nihilizem, ki je nezdravi plod socijalnih razmer in teorij, se nahajajo vendar sestavki od njega, ki so učenega značaja. Maloruska urednika „Slavjanskega Almanaha“ (gg. Okonjewski in Ozarkiewicz) sta prejevša imenovani članek bivšega profesorja vseučilišča kijevskega priporočila za tisk, trdeča, da nij v članku nijedne stvari, ki bi bila sumljiva, in da so v sestavku le taki citati, ki so uže po večkrat tiskani celo v Rusiji, ki je cenzura do pred kratko časa bila zelo stroga. Po konfiskaciji čule so se različne govorice, koje hočem v kratkem za beležiti. Trdilo se je, da je konfiskacijo proizročil neki Poljak, ki je zaradi svojega vedenja bil nekaterekrat tepen v Lvovu. Ta človek neizrekljivo sovraži Rusine ter je na Dunaji uže prežal na „Slavjanski Almanah“, čitavši v maloruskih listih o izvrstnem maloruskem oddelku. Pri izdatelju „Slavjanskega Almanaha“, g. Radivoj Pozniku, je bilo konfisciranih 100 eksemplarov „Slavjanskega Almanaha“, a pri knjigovezaču 1300 eksemplarov, skupaj torej 1400 eksemplarov. Ta konfiskacija se je vršila uže pred šest in pol meseci, izdatelj bil je dejan v zatožni stan. Prizivi za oproščenje „Slavjanskega Almanaha“ bili so zavrženi. Še le te dni bila je subjektivna preiskava zoper g. Poznika ustavljena.

Domače stvari.

— („Ljubljanski Zvon“), ki izide na novega leta dan, prinesel bode v svojej 1. številki spise: 1. „Zvonu“, pesen, zložil X. 2. „Rokovnjači“, historičen roman, spisal Josip Jurčič (izhajal bode najbrž vse leto.) 3. „Iz Preširnovega življenja I.“ spisal prof. Tomaž Zupan. 4. „Spomini o cirkniskem jezeru I.“ spisal dr. H. Dolenc. 5. „Estetična načela pri obleki in stanovanji“, spisal prof. Iv. Franke. 6. „Nekoliko črtic iz polpreteklega časa I.“ spisal dr. V. Zarnik. 7. „Jezikoslovne razprave“, spisal Fr. Levstik. 8. „Pastir“, pesen, zložil X. 9. „Otok in Struga“, novela, spisal dr. Iv. Tavčar. 10. „Glasniške postave in njihove premembe značijo dobo v zgodovini jezika in naroda“, spisal prof. Jos. Šuman. 11. „Rak“, spisal prof. Fr. Erjavec. 12. „O fonofonu“, spisal dr. Ig. Klemenčič. 13. „Preširen v Nenčih“, spisal prof. Fr. Levec. 14. „O novobolgarske literature“, spisal prof. Anton Bezenšek. 15. „Muzikalne vesti“, piše V. Valenta. 16. „Slovenski glasnik“, ki bode prinašal različne literaturne novice. — „Glavo“ novemu listu je narisal v novogrške renesanci znani ljubljanski umetelnik g. A. Zeplichal. „Ljubljanski Zvon“ stane za vse leto 4 gld. za pol leta 2 gold. in za četrt leta 1 gld.

Naročnino prejema „Narodna tiskarna“ v Ljubljani. Ljubljanskim naročnikom (razen dijakom) nosil se bode list na dom. „Ljubljanski Zvon“ bode izhajal v zvezkih z barvanim zavitkom.

— (Občni zbor „Sokola“ ljubljanskega) bode dné 2. januarja dopoldne ob 11. uri v društveni telovadnici. Spored razpravam: 1. Nagovor staroste 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev dveh pregledovalcev letnega računa. 5. Volitev odbora: a) staroste, b) podstaroste, c) sedem odbornikov.

— (Iz Celovca) se poroča, da je škof dr. Wiery vsled prerezanja neke rane na nogi tako nevarno zbolel, da se bojé za njega življenje.

— (O spomladanskih šegah Slovencev) na spodnjem Štajerskem, na Koroškem, se nahaja zanimiv sestavek v časopisu „Zeitschrift für Länder und Völkerkunde“ v Braunschweigu izhajajočem iz peresa gimnaz. profesorja Fr. Hubada v Ptuij.

— (Celjsko učiteljsko društvo) imelo bode svoj glavni zbor dne 13. januarja 1881.

— (Spremembe pri učiteljstvu na slov. Štajeriji.) Za nadučitelje so umeščeni gg. Vinko Baumgartner v Mahrenberg. Ludvik Tribnik v Žrečah pri Konjicah in Luka Kožuh pri Št. Martinu na Paki (okr. Šoštanj.)

— (Iz Šiške) se nam piše: Pri „Kámenitnej mizi“ ali pri Matjanu v Zgorenjej Šiški vršila se je na sv. Štefana dan mala slovesnost. Društveniki šišenske čitalnice, gospice pevke in gospodje pevci so se zbrali na slavljenje svojega pevovodje g. Janeza Justina, kateremu so letos izročili za vezilo pevovoditeljsko palčico s srebrnom okovano.

Razne vesti.

* (Velika tatvina.) Na sveti večer je bilo zlatarju Rixu na Dunaji ukradenih iz njegove prodajalnice za 30.000 gld. dragocenosti. Tat je prišel po kanalu pod prodajalnico Rixovo, prodril obok kanala in tla prodajalnice in po ravno tistem potu ukradeni blago odnesel. Vendar so tatu uže takoj drugi dan ujeli. Pil je nekje žganje, nij imel denarja, da bi plačal, zato je prosil nekega svojega znanca, naj mu posodi 50 kr., vrnil mu jih bode še istega dne, ker bode prodal veliko dragocenosti, katere ima doma v gnoji zakopane. To se je prijatelju sumljivo zdelo, naznanil je stvar policiji, ki je tatu na tak način hitro dobila v pest.

* (Ujet tat.) V promocijske dvorani v Pragi je tat ukradel dragocena stara pregrinjala. Ko jih je pa hotel prodati, spoznali so jih in tatú prijeli.

* (Sodba porotniška.) V Monakovem so porotniki nekega Gielhuberja nekrižega izrekli, ki je ustrelil svojega zeta, s katerim sta živela v prepiru. Zet Gielhuberjev je temu pretil v njegovej sobi, da ga ustrelí; porotniki so bili mnenja, da se je Gielhuber samo branil.

Tužci.

28 decembra:

Evropa: Dekleva iz Gradca. — Zupan iz Varaždina.

Pri Monu: Edelman iz Maribora. — Dobida iz Bleda. — Hecht iz Gradca.

Pri Maltet: Oberman iz Kočevja. — Schwarz iz Dunaja. — Pirc iz Litije. — Schutz iz Dunaja.

Hiša in vrt

na prodaj v Trnovem:

vpraša naj se v Kolodvorskih ulicah št. 28, v I. nadstropji. (654—1)

Umrli so v Ljubljani:

V vojaške bolnici:
22. decembra: Janez Mokuš, nadkanonir 12. art.
polka, 20 let, za pljučnico.
Št. 18.572. (653-1)

Razglas.

Zidanje glavne klavnice v Ljubljani se bode
dné 12. januarja 1881
ob 10. uri dopoldne pri podpisnem mestnem
magistralu oddalo.

Dotična dela so:

1. zemeljska in zidarska dela, preračunjena na	gl. 53.041.94
2. zalaganje potrebnega železa	" 26.347.13
3. kamoseška dela	" 10.685.13
4. tesarska dela	" 20.616.23
5. kleparska dela	" 3.120.22
6. kritje streh s škrlami	" 8.325.10
7. mizarska dela	" 4.407.40
8. ključarska dela	" 5.992.—
9. lončarska dela	" 225.—
10. steklarska dela	" 557.71
11. mazarska dela	" 553.50
12. barvarska dela	" 100.—
13. stroji in vodotok	" 10.870.—
ekupaj	gl. 144.841.36

Pisane ponudbe, katerim je pet odstotni
vadium priložiti in katere lahko na posamezna
dela ali pa na celo zidanje glase, morajo razen
odstotnine (v številkah in besedah), katero kdo
odjenja tudi izjaviti, da je ponudnik dotične
stavbene pogoje bral in da se jim podvrže.

Potrjenje ponudbe ne glede na odstotke,
katere kdo odjenja, je nepogojno mestnemu
zboru pridržano.

Obrisi, proračuni, cenilnik in stavbeni po-
goji leže pri tukajšnjem mestnem stavbenem
uradu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 26. decembra 1880.

Župan: Laschan.

Umetne (640-4)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem
sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celulozidu**
brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Avstrijski najboljši

sladni izlečki,

(606-5)

pravi štajerski

bonbon

od planinskih zelišč in trpotca,
zoper kašelj, hripavost, bolezn v pljučah, vrata
in prsih ter jetiko od

Jurij Froscha v Gradci.

Moj sladni bonbon stoji na razpolaganje vsa-
kemu profesorju, doktorju ali kemiku, da ga
preišče. — Zahteva se naj tedaj samo „z
nova zboljšane sladnega bonbona“
od **Jurij Froscha** v Gradci.

Ob jednom dovoljujem se priporočati svoj

trpotčev sok,

velika steklenica **gld. 1.—** z navodilom za
majhena **.50** rabo.

Priporočam tudi svoje

Kandite.

Fabrika in zaloga, od koder se pošilja,
je v Gradci: Lagergasse št. 19.

Zaloge v Ljubljani: Julij pl. Trnkoczy,
lekar; J. Weidlich, M. Achtschin, Fr.
Fortuna, Jos. Schiaffer, J. Luckmann.

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Dunajska borza 28. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovih	73	gid.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	8	"
Zlata rente	87	"	90	"
1860 drž. posojilo	131	"	—	"
Akcije narodne banke	821	"	—	"
Kreditne akcije	247	"	50	"
London	117	"	75	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	37	"
C. kr. cekini	8	"	58	"
Državne marke	8	"	20	"

Manipulacijo z vinom

praktično učni novo izšla knjiga „**Recept-Buch**“,
obsežajoča navod, kako se oboljša kislota in slabo vino;
kako se prireja vino brez grozdja, vino z ležišča, (iz
100 litrov 1000 litrov), s tem, da se dodajo čisto
zdrave tvari za ceno domačo porabo ali fina bu-
telijska vina, nadalje kako se prireja jabolčnik, vinski
jesih, jesih-sprit, žganje, rum, liker, sok od sadja
droži, parfim, zdravstvena žgana pijača, balzam, mijo
in nad 1000 trgovinskih rečij, ki donosajo nad 100
odstotkov dobička. Cena 3 gld. Naročuje se ali z go-
tovino ali s poštnim povzetjem pri **Maria Hrdlicka**,
k. k. priv. Inhaberin, **Wien, Wieden, Haupt-
strasse Nr. 36, I. Stock.** (612-5) (655)

Nagrobne kámene in grobne spomenike,

in sicer

nagrobna kámene od 5 gold. višje za
vsako ceno

— mej zimo 30 procentov ceneje. — Imam tudi naj-
novejše načrte za nagrobne spomenike ter jih na
željo vsakemu pokažem.

651-3)

Peter Thomann,

kámenosekarski mojster v Ljubljani.

Razprodaja

na Travniku h. št. 28.

Prostovoljna razprodaja v štacuni podpisanega
je vsak dan.

Prodaja se po ceni dotičnih faktur pri kupo-
vanju in nižje, kakor **jedilne in kolonijalne reči**
in **vino v hoteljih**.

Vse blago je frišno in nepokvarjeno, torej se
samo ob sebi priporoča. Lepa prilžnost je posebno za
trgovce na deželi, da pridejo po ceni do dobrega blaga.
V Gorici, dné 20. decembra 1880.

Josip Kerševani.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico
prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celem Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se
je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za
ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako
zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega **srebr-
nega niklja**, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. **Vsled
neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade ehko na
tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.**

Proti povzetju, ali vpošiljatvi male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s
katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in
delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico **zastonj**. Vse ure so
natanko repasirane, ter **garantujemo za vsako uro pet let.**

**V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevze-
mamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj
vzememo, in z drugo zamenjamo.**

Izpisek ur.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere
se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi
okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno
regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanicno
pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more
od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom
itd. preje **jeden komad gl. 25, zdaj le
gl. 10.20.**

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr)
od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15
rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za tre-
notke in kristalnim ploščnatim steklom, natan-
čno repasirane; preje **jeden komad gl. 21,
zdaj samo gl. 7.25.**

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-
uhr) v teških giljoširanih okrovih od srebr-
nega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom,
tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico,
medaljonom, in baržunastim etuijem, **jeden ko-
mad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60**

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro
od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denar-
nega urada, tekoče na 15 rubinih, elektro-
galvanicno pozlačene, da jih ne more nobeden
strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti;
fino na trenutek regulovane in poskušene. Teh
ur stal je preje **jeden komad gl. 27,
zdaj pa le gl. 13.40.**

1000 komadov Washingtonskih remontoir
žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odo-
brenega od c. k. denarnega urada, pod naj-
strožjim jamstvom na trenutek repasirane, s ko-
lesjem od niklja in privilegiranim regulovanjem,
tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati.
Pri vsakej uri da se zastoni tudi jedna zlata
double urna verižica, medaljon, baržunasti etui
in ključ; vsaka taka ura stala je preje
35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega
zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega
zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl.
zdaj gl. 40.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane,
dajo se rabiti tudi na pisalni mizi, preje
gl. 12, zdaj le gl. 4.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v
fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, na-
vijajo se vsaki osem dnij, fino na trenutek re-
gulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura
po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj
bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako
uro soba olepša. Te ure stale so preje
gl. 35, zdaj se dobi **jeden komad za
smešno nizko ceno gl. 15.75.**

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi
mala svota.

Naslov: **Uhren-Ausverkauf**

(593-3)

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenurmstrasse Nro. 9.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.